

חללי ההעפלה בתקופה שאחרי מלה"ע

הוכן ע"י יהודה וצבי בן-צור

מעפילים מתו בקרבות עם הבריטים, עקב טביעה, עקב סיבוכי לידה וסיבות רפואיות אחרות (נרשם אף מקרה התאבדות אחד). הרשימה הבאה הוכנה על סמך מקורות שאנו מעריכים כמהימנים ביותר, אך עדין יש סבירות מסוימת שהיא איננה שלמה.

מוות בקרבות עם הבריטים:

- 'פלמ"ח' – המעפיל יונה דב שורץ.
- 'כנסת ישראל' – המעפילים אייזיק רוזנבאום וחיים מולר.
- 'לנגב' – המעפיל הרברט לזר (כונה 'המעפיל האלמוני' - מקור שם הספינה נושאת שם זה).
- 'תיאודור הרצל' – שלשת המעפילים אהרן דוב, פנחס וייס ומנחם סמט.
- 'אקסודוס 47' – שני המעפילים צבי יעקובוביץ ומרדכי בומשטיין ואיש הצוות היהודי ביל ברנשטיין.
- 'אעפ"כ' – המעפיל נח גולדפארב.
- 'מדינת היהודים' – מעפיל תינוק שנחנק מהגזים.

לרשימה ראוי להוסיף את אלו שנהרגו ע"י הבריטים באירועים הקשורים ישירות למפעל ההעפלה:

- חברת הפלמ"ח ברכה פולד שנהרגה מאש הבריטים בתל אביב בליל וינגייט, על רקע הניסיון ב-27 במרץ 1946 להוריד את מעפילי ה'וינגייט' בחוף העיר ביום השנה השני למותו של ידיד-ישראל אורד צ'ארלס וינגייט;
- חבר הפלמ"ח אליעזר ארקין שנהרג בהתקפה על הראדאר בכרמל בתגובה לגירוש מעפילי 'אקסודוס 47';
- וכן 9 מאנשי היישוב שנהרגו ע"י הבריטים כאשר נזעקו בסוף נוב' 1945 לעזרת הקיבוצים גבעת חיים ושפיים, לאחר שהבריטים הטילו מצור על הקיבוצים והתכוונו לפרוץ אליהם, במטרה לעצור את אנשי הפלמ"ח שתקפו את תחנות משטרת החופים בגבעת אולגה וסידנא עלי בתגובה לתפיסת ספינת המעפילים 'ברל כצנלסון'. נהרגו בגבעת חיים: איילה טַנְנְבוֹיִם, מהכשרת קיבוץ שלוחות, ששהתה בפרדס חנה. נפתלי שְׁטֵינְפֶלְד, מהכשרת קיבוץ שלוחות, ששהה בפרדס חנה. אורי אוֹטְנֶה־יִמְר, מהכשרת קיבוץ להבות הבשן, ששהה בכרכור. יוסף רוזנברג, ראשון הרוגי המצור, איש גבעת חיים, נפגע בעת החיפושים. מישאל מוסאיוב, יהלומן מירושלים ששהה בנתניה. יעקב אדטו, בן 17, איש חברת הנוער מטורקיה בעין החורש. לימים עלו חבריו לקיבוץ גבולות בנגב המערבי. שמעון קמינר, איש עין החורש, נפצע קשה בעת הירי, סבל כחמש שנים מפציעה קשה ונפטר מפציעתו בשנת 1951. אלימלך שְׁטֵרְקֶמַן, איש קיבוץ עין שמר. בשפיים: אליהו חינוסקי, איש פתח תקוה חניך הנוער-העובד.

מוות מסיבות אחרות:

ע"ג אוניות:

- 'רפיח' – שמונה מעפילים טבעו באי סירינה בעת אסון טביעת הספינה.
- 'אקסודוס 47' – היולדת פולה אברמוביץ מתה במהלך הלידה ונקברה בלב ים (בנה התינוק נפטר בישראל 3 שבועות לאחר לידתו).
- 'אקסודוס 47' – תינוק בן יומו בשם אברהם פלוצקר ניפטר על אונית הגירוש OCEAN VIGOUR בדרך מפורט-דה-בוק להמבורג, נקבר בלב ים במפרץ ביסקאה..
- 'כנסת ישראל' – תינוק ניפטר ונקבר בלב ים.
- 'הודה הלוי' – ילדה נפטרה במהלך ההפלגה (28.5.47) ונקברה בלב ים.
- 'י"ד חללי גשר א-זיו' – מעפיל התאבד בקפיצה לים.
- 'עמירם שוחט' – נער סיפון מצוות האוניה נפל למים בעת ההפלגה ונעלם.
- 'חנה סנש' – המעפילות שושנה רוטמן (רוזיקה) ורחל טיבור טבעו בהתהפכות סירה שהורידה את המעפילים מהספינה לחוף.

במחנות המעצר:

במחנות המעצר בקפריסין נפטרו (מחלות, סיבוכי לידה או זקנה) 163 מעפילים (בהם 113 תינוקות); במחנה מעצר מעפילי 'אקסודוס' באזור המבורג נפטרו 2 מעפילים ומספר תינוקות.